

ІНСТИТУТ ДУШЕВНОЇ РЕЛІГІЇ ПРОПОНУЄ ПРЕЗИДЕНТУ, КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ, НАРОДНИМ ДЕПУТАТАМ ПРОЕКТ ЗАКОНУ УКРАЇНИ ПРО УСУНЕННЯ ДИСКРИМІНАЦІЇ НЕВЕЛИКИХ ГРОМАДСЬКИХ ТА РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до Законів України «Про громадські об'єднання»,
«Про свободу совісті та релігійні організації» (щодо усунення дискримінації за ознакою масовості
громадських та релігійних організацій)»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Діюче законодавство України всупереч природним правам людини, здатності кожного до самоорганізації протиправно обмежує українців у створенні ними соціальних зв'язків, вимагаючи, щоб кількість засновників громадських організацій була не менше 2-х осіб та кількість засновників релігійної громади була не менш ніж 10 осіб. Такий підхід суперечить статті 20 Загальної декларації прав людини, якою передбачено право кожного на свободу асоціацій; статтям 1, 2 Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», оскільки групи в складі однієї особи, які мають намір займатися громадською та релігійною діяльністю, дискримінуються у праві засновувати громадські та релігійні організації порівняно з групами більшої чисельності, а також порівняно з групами в складі однієї особи, які відповідно до статті 83 Цивільного кодексу України користуються правом створювати товариства та установи для підприємницької та іншої діяльності. Також такий підхід суперечить традиціям людської самоорганізації, оскільки загальновідомо, що багато організацій по всьому світу було створено однією людиною; зокрема, кожна зі світових релігій заснував один пророк – Христос, Будда, Магомет, Авраам; одноосібна альтруїстична публічна діяльність відповідає і українським народним традиціям самоорганізації, пам'ять про які зберігається в усталених мовних виразах (наприклад, ідіома «всі як один», прислів'я «буває, що один вартий сімох»). Окрім того, діючим законодавством необґрунтовано обмежується спільна діяльність у громадській та релігійній сфері без створення юридичної особи на підставі розділу 77, статтей 1130, 1131 Цивільного кодексу України порівняно зі звичайним обсягом цивільно-правової дієздатності осіб, які беруть участь у спільній діяльності, чим дискримінуються групи осіб, які діють в цих сферах.

2. Цілі і завдання

Метою законопроекту є усунення дискримінації за ознакою масовості громадських та релігійних організацій, відновлення розумного обсягу свободи асоціацій у створенні людьми своїх соціальних (в т.ч. самоорганізаційних) зв'язків.

3. Загальна характеристика і основні положення законопроекту

Законопроектом пропонується внести зміни до ст. ст. 1, 7, 21 Закону України «Про громадські об'єднання», ст. ст. 7, 13, 25 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації», якими усувається існуюча дискримінація груп в складі однієї особи у праві засновувати громадські та релігійні організації, усуваються необґрунтовані обмеження цивільно-правової дієздатності осіб при здійсненні громадської та релігійної діяльності.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

У даній сфері правового регулювання діють Закони України «Про громадські об'єднання», «Про свободу совісті та релігійні організації». Прийняття пропонованих змін не потребує внесення змін до інших законодавчих актів і дозволить привести дані закони у відповідність до Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», Цивільного кодексу України, Загальної декларації прав людини.

5. Прогноз очікуваних наслідків прийняття законопроекту

Прийняття та реалізація законопроекту дозволить подолати дискримінацію в сферах громадської та релігійної діяльності в Україні, сприятиме розвитку громадянського суспільства і не потребуватиме додаткових фінансових витрат з Державного бюджету України. Проект Закону не містить правил і процедур, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Законів України «Про громадські об'єднання», «Про свободу совісті та релігійні організації» (щодо усунення дискримінації за ознакою масовості громадських та релігійних організацій)

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести до Закону України «Про громадські об'єднання» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 1, ст.1) такі зміни:

1. Частину п'яту статті 1 викласти в такій редакції: «Громадське об'єднання зі статусом юридичної особи є непідприємницьким товариством, основною метою якого не є одержання прибутку. Громадське об'єднання може здійснювати діяльність без статусу юридичної особи на основі цивільно-правової дієздатності його учасників, в тому числі, у формі одноосібної та спільної діяльності для досягнення мети громадського об'єднання»;

2. У частині третій статті 7 слова «дві особи» замінити словами «одна особа»;

3. Частину четверту статті 7 виключити;

4. Пункт 4 частини першої статті 21 викласти в такій редакції: «брати участь у порядку, визначеному законодавством, у роботі консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, що утворюються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування для проведення консультацій з громадськими об'єднаннями та підготовки рекомендацій з питань, що стосуються сфери їхньої діяльності; брати участь у порядку, визначеному законодавством, у розробленні проектів нормативно-правових актів, що видаються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування і стосуються сфери діяльності громадського об'єднання та важливих питань державного і суспільного життя; брати участь у здійсненні державної регуляторної політики відповідно до Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності"»;

5. Пункти 4, 5 частини другої статті 21 виключити.

II. Внести до Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» (Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, № 25, ст.283) такі зміни:

1. Частину другу статті 7 після речення «Релігійні об'єднання представляються своїми центрами (управліннями)» доповнити текстом такого змісту: «Релігійне об'єднання може складатися з одного центру (управління), заснованого фізичними особами у кількості не менше однієї. Функції центру (управління) може виконувати релігійна громада»;

2. Статтю 13 доповнити частиною третьою такого змісту: «Релігійні організації можуть діяти без статусу юридичної особи на основі цивільно-правової дієздатності їх учасників, в тому числі, у формі одноосібної та спільної діяльності для досягнення мети релігійної організації»;

3. У частині першій статті 14 слова «десяти чоловік» замінити словами «однієї особи»;

4. Статтю 25 доповнити частиною шостою такого змісту: «Релігійні організації мають право на добровільно-безоплатній основі залучати віруючих до своєї діяльності на виборні посади, а також священнослужителів, церковнослужителів та інший персонал».

III. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк із дня набрання чинності цим пунктом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом та забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту Закону України «Про внесення змін до Законів України «Про громадські об'єднання», «Про свободу совісті та релігійні організації»
(щодо усунення дискримінації за ознакою масовості громадських та релігійних організацій)»

Зміст положення (норми) чинного законодавства	Зміст відповідного положення (норми) проекту акта
Закон України «Про громадські об'єднання»	
Стаття 1. Поняття громадського об'єднання 5. Громадське об'єднання може здійснювати діяльність зі статусом юридичної особи або без такого статусу. Громадське об'єднання зі статусом юридичної особи є не підприємницьким товариством, основною метою якого не є одержання прибутку.	Стаття 1. Поняття громадського об'єднання 5. Громадське об'єднання зі статусом юридичної особи є не підприємницьким товариством, основною метою якого не є одержання прибутку. Громадське об'єднання може здійснювати діяльність без статусу юридичної особи на основі цивільно-правової дієздатності його учасників, в тому числі, у формі одноосібної та спільної діяльності для досягнення мети громадського об'єднання.
Стаття 7. Засновники громадського об'єднання 3. Кількість засновників громадського об'єднання не може бути меншою, ніж дві особи. 4. Засновниками громадської спілки не можуть бути юридичні особи приватного права, єдиним засновником яких є одна і та сама особа.	Стаття 7. Засновники громадського об'єднання 3. Кількість засновників громадського об'єднання не може бути меншою, ніж одна особа. 4. Виключено.
Стаття 21. Права громадських об'єднань 1. Для здійснення своєї мети (цілей) громадське об'єднання має право: 4) брати участь у порядку, визначеному законодавством, у розробленні проектів нормативно-правових актів, що видаються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування і стосуються сфери діяльності громадського об'єднання та важливих питань державного і суспільного життя; 2. Громадське об'єднання зі статусом юридичної особи має право: 4) брати участь у здійсненні державної регуляторної політики відповідно до Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності"; 5) брати участь у порядку, визначеному законодавством, у роботі консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, що утворюються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування для проведення консультацій з громадськими об'єднаннями та підготовки	Стаття 21. Права громадських об'єднань 1. Для здійснення своєї мети (цілей) громадське об'єднання має право: 4) брати участь у порядку, визначеному законодавством, у роботі консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, що утворюються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування для проведення консультацій з громадськими об'єднаннями та підготовки рекомендацій з питань, що стосуються сфери їхньої діяльності; брати участь у порядку, визначеному законодавством, у розробленні проектів нормативно-правових актів, що видаються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування і стосуються сфери діяльності громадського об'єднання та важливих питань державного і суспільного життя; брати участь у здійсненні державної регуляторної політики відповідно до Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності";

рекомендацій з питань, що стосуються сфери їхньої діяльності.	2. Громадське об'єднання зі статусом юридичної особи має право: 4) Виключено. 5) Виключено.
Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації»	
Стаття 7. Релігійні організації ... Релігійними організаціями в Україні є релігійні громади, управління і центри, монастирі, релігійні братства, місіонерські товариства (місії), духовні навчальні заклади, а також об'єднання, що складаються з вищезазначених релігійних організацій. Релігійні об'єднання представляються своїми центрами (управліннями).	Стаття 7. Релігійні організації Релігійними організаціями в Україні є релігійні громади, управління і центри, монастирі, релігійні братства, місіонерські товариства (місії), духовні навчальні заклади, а також об'єднання, що складаються з вищезазначених релігійних організацій. Релігійні об'єднання представляються своїми центрами (управліннями). Релігійне об'єднання може складатися з одного центру (управління), заснованого фізичними особами у кількості не менше однієї. Функції центру (управління) може виконувати релігійна громада.
Стаття 13. Релігійна організація - юридична особа ...	Стаття 13. Релігійна організація - юридична особа ... Релігійні організації можуть діяти без статусу юридичної особи на основі цивільно-правової дієздатності їх учасників, в тому числі, у формі одноосібної та спільної діяльності для досягнення мети релігійної організації.
Стаття 14. Реєстрація статутів (положень) релігійних організацій Для реєстрації статуту (положення) релігійної громади громадяни в кількості не менше десяти чоловік, які утворили її і досягли 18-річного віку, подають заяву та статут (положення) на реєстрацію до обласної, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, а в Автономній Республіці Крим - до Ради міністрів Автономної Республіки Крим.	Стаття 14. Реєстрація статутів (положень) релігійних організацій Для реєстрації статуту (положення) релігійної громади громадяни в кількості не менше однієї особи , які утворили її і досягли 18-річного віку, подають заяву та статут (положення) на реєстрацію до обласної, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, а в Автономній Республіці Крим - до Ради міністрів Автономної Республіки Крим.
Стаття 25. Трудові правовідносини у релігійних організаціях ...	Стаття 25. Трудові правовідносини у релігійних організаціях ... Релігійні організації мають право на добровільно-безоплатній основі залучати віруючих до своєї діяльності на виборні посади, а також священнослужителів, церковнослужителів та інший персонал.